

A holokauszt áldozatainak emléknapja: április 16.

Oly korban éltem én e földön, mikor az ember úgy elaljasult, hogy önként, kéjjel ölt, nemcsak parancsra, s míg balhitekben hitt s tajtékozott téveteg, befonták életét vad kényszerképzetek.”
(Radnóti Miklós: Töredék)

Az emberi létezés és kultúra alapja az emlékezet. Akinek nincs emlékezete, nem él, mert maga az emlékezet az élet. Ez éltet.

A holokauszt az ember tragédiája, az emberiség és emberiség ellen elkövetett gyalázatos gaztettek sorozata, mert emberségében mindenki egy. Ember. S mint ilyen, egyenrangú a másik emberrel.

A magyarországi holokauszt

2001 óta minden év április 16-án a holokauszt magyarországi áldozataira emlékezünk. 1944-ben e napon kezdődött meg a magyarországi zsidók gettókba tömörítése Kárpátalján. Az ezt követő hónapok során több mint 400 000 zsidót zártak gyűjtőtáborokba, majd hurcoltak el Magyarországról Auschwitz-Birkenauba. Később a nemzetiszocialista rendszer más csoportokat is üldözött vagy próbált megsemmisíteni, így a romákat és a rendszer politikai ellenségeit.

A kiszállított zsidók mintegy harmadát minősítették munkaképesnek, a többieket megérkezésük után elgázósították, holttestüket a krematóriumokban elégették.

1944. július elejére már csak a budapesti és a munkaszolgálatos zsidók maradtak Magyarországon. Az egyre romló hadi helyzet, a külföldi tiltakozáshullám és az auschwitzi tömegmészárlásokról szóló hírek terjedése arra készítette Horthyt, hogy július elején leállítsa a deportálásokat.

A Budapesten maradt zsidókat két gettóba zárták. A fővárosban állandósult a terror, nyilas fegyveresek zsidók ezreit gyilkolták meg. A gettók túlélőit 1945 januárjában, a koncentrációs táborokban életben maradt zsidókat az év tavaszán szabadították fel a szövetséges csapatok.

A magyar holokauszt a magyarság, a magyar nemzet egészének tragédiája. Attól függetlenül, hogy ki minek vallotta magát, hiszen a különböző közösségekhez tartozás rendkívül sokszínű lehet. A beolvadás és a teljes azonosulás vágyától az elkülönülésig. Minden személyiség, minden élet önmagában érték és csoda, a létezés csodája. Ennek megkérdőjelezése alapjaiban támadja meg az emberi életet.

A magyar holokauszt az egész magyar nemzet, az összmagyarság tragédiája. Minden erőszakkal elhurcolttal kevesebben és kevesebbek lettünk, bárhogy is számoljuk az áldozatokat, mert egy emberélet kiontása is sok. Fölfoghatatlanul pótolhatatlan a hiány. „

Radnóti Miklós: Erőltetett menet -részlet

Ó, hogyha hinni tudnám: nemcsak szívemben hordom
mindazt, mit érdemes még, s van visszatérni otthon;
ha volna még! s mint egykor a régi hús verandán
a béke méhe zöngne, míg hűl a szilvalekvár,
s nyárvégi csönd napozna az álmos kerteken,
a lomb között gyümölcsök ringnának meztelen,
és Fanni várna szókén a rőt sövény előtt,
s árnyékot írna lassan a lassu délelőtt, -
de hisz lehet talán még! a hold ma oly kerek!
Ne menj tovább, barátom, kiálts rám! s fölkelek!